

Dosarul nr. 3ra-325/19

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Cimișlia (D. Cherdivară)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (Ș. Straciuc, L. Caraianu și A. Curdov)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursurilor depuse de către Cimpoeș Marina și
Judecătoria Comrat,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cimpoeș Marina
împotriva Judecătoriei Comrat cu privire la contestarea actului administrativ și
obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a
fost admis apelul declarat de către Cimpoeș Marina, casată hotărârea din 28
decembrie 2017 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Cimișlia, fiind emisă o nouă
hotărâre,

c o n s t a t ă:

Cimpoeș Marina a depus cerere de chemare în judecată la 26 iunie 2017
împotriva Judecătoriei Comrat cu privire la contestarea actului administrativ și
obligarea emiterii actului administrativ.

Reclamanta în motivarea pretențiilor a indicat că la 1 octombrie 2012 a fost
angajată în calitate de greșier, în cadrul Judecătoriei Comrat în baza contractului
individual de muncă, fiindu-i stabilit gradul de salarizare I, treapta III.

A activat în funcție de greșier pînă la 1 februarie 2013.

S-a precizat că la 1 februarie 2013 Cimpoeș Marina a încheiat cu Judecătoria
Comrat un alt contract individual de muncă, fiind angajată în funcție de greșier.
Pentru perioada de activitate 1 octombrie 2012 – 31 decembrie 2013 a fost evaluată
odată „bine” și odată „foarte bine”.

A specificat reclamanta că angajatorul urma să-i atribuie treaptă de salarizare
– nu mai mică de treapta II, începând cu 1 octombrie 2013 și nu mai târziu de 1
martie 2014.

În perioada 7 martie 2014 – 29 decembrie 2016 sa aflat în concediu de maternitate și în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

Cimpoeș Marina a menționat că perioada respectivă, potrivit legislației se include în stagiul de muncă, însă în perioada activității sale în calitate de grefier, treapta de salarizare în urma evaluării și obținerii calificativelor „bine” și „foarte bine” nu i-a fost modificată.

S-a menționat că situație analogică sa creat și cu gradul de calificare - consilier de clasa III-a, care trebuia să-i fie stabilit nu mai târziu de 13 februarie 2013, însă acesta i-a fost atribuit la 1 martie 2017 adică peste 4 ani.

Consideră reclamanta că deoarece, nu i-a fost atribuit în termenii stabiliți, gradul de calificare corespunzător și treapta de salarizare, i sa achitat salariu mai mic precum și valoarea alocațiilor sociale stabilite în baza salariului.

Pentru soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară, reclamanta s-a adresat pârâtului cu cerere prealabilă, însă prin răspunsul nr. 4828 din 31 mai 2017 a fost respinsă.

A solicitat Cimpoeș Marina recunoașterea ca fiind ilegale acțiunile pârâtului privind neatribuirea reclamantei a gradul de calificare - consilier de clasa III-a în urma evaluării performanțelor profesionale din 10 februarie 2013 și obligarea pârâtului de a emite actul administrativ privind trecerea sa la o treaptă de salarizare mai mare în limitele II-IV a gradului de salarizare nr. 5 începând cu data de 1 martie 2014.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Cimișlia, sediul Cimișlia, cererea de chemare în judecată depusă de Cimpoeș Marina împotriva Judecătorei Comrat cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție (f.d. 100, 106-109).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a concluzionat că în speță, a fost identificat ordinul nr. 3-7/240 din 26 decembrie 2016, conform cărui reclamantei i-a fost stabilită treapta I a gradului de salarizare 5 și ordinul nr. 3-7/156 din 1 martie 2017, conform cărui reclamantei i-a fost atribuit gradul de calificare-consilier de clasa III-a începând cu 1 martie 2017, însă legalitatea acestora nu a fost pusă la îndoială și/sau contestată de către reclamantă în termenii stabiliți și în ordinea stabilită, prin urmare acțiunea a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Manifestând dezacord față de hotărârea primei instanțe, Cimpoeș Marina la 11 ianuarie 2018, a contestat-o cu apel solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea sa fie admisă.

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, a fost admis apelul declarat de către Cimpoeș Marina, casată hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Cimișlia, sediul Cimișlia, fiind emisă o nouă hotărâre după cum urmează:

A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cimpoeș Marina împotriva Judecătorei Comrat cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Au fost recunoscute ca ilegale acțiunile Judecătorei Comrat de refuz în trecerea într-o treaptă de salarizare mai înaltă.

A fost obligat intimatul să emită un act administrativ privind trecerea într-o treaptă de salarizare mai înaltă din data de 1 martie 2017.

Au fost recunoscute ca ilegale acțiunile Judecătoriei Comrat privind neconferirea Marinei Cimpoeș a gradului de calificare de clasa III-a în urma evaluării performanțelor profesionale din 10 februarie 2013. În rest, cerințele acțiunii au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 175, 176-181, 184-189).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță nu a elucidat toate circumstanțele pricinii, nu a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție incorectă.

Totodată, instanța de apel a punctat că potrivit rezultatelor evaluării performanțelor profesionale individuale a funcționarului public pentru perioada 1 octombrie 2012 – 10 februarie 2013, Marina Cimpoeș (Sulac), a fost apreciată cu calificativul „bine”. Prin urmare, angajatorul a fost obligat să-i atribuie Marinei Cimpoeș (Sulac), gradul de calificare de clasa a III-a, conform rezultatelor evaluării performanțelor profesionale individuale din 10 februarie 2013.

Însă, în baza ordinului nr. 3-7 nr. 156 din 1 martie 2017 gradul de calificare de clasa a III-a, a fost conferit Marinei Cimpoeș (Sulac), doar din 1 martie 2017.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Cimpoeș Marina, la 14 ianuarie 2019, a contestat-o cu recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel, nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Totodată, recurenta a accentuat că modificările legislației invocate de către instanța de apel și care se referă doar la clarificarea cuantumului fondurilor bugetare (4% din fondul anual de salarizare) alocate pentru finanțarea costurilor transferului funcționarilor publici la treapta de salarizare superioară, au fost adoptate la 13 noiembrie 2014 și au intrat în vigoare numai la 15 noiembrie 2014 (Hotărârea Guvernului nr. 936 din 13 noiembrie 2014), adică după ce conform rezultatelor evaluării performanțelor profesionale individuale ale angajatei Judecătoriei Comrat Cimpoeș Marina, care a avut loc la 15 februarie 2014, ar trebui să stabilească, o treaptă de salarizare mai superioară (nu mai puțin de treapta II).

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, Judecătoria Comrat, la 19 februarie 2019, a contestat-o cu recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel, nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Recurenta a mai subliniat că potrivit alin. (1) art. 31 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, (în redacția din 23 februarie 2013) funcționar public debutant este persoana care exercită o funcție publică pentru prima dată.

La expirarea perioadei de probă de șase luni funcționar public debutant este confirmat în funcție publică - cu condiția evaluării performanțelor profesionale individuale nu mai puțin de calificativul „satisfăcător”, în baza căreia și se atribuie grad de calificare.

A mai specificat recursntul că Cimpoeș Marina și-a exercitat atribuțiile în funcție de grefier în perioada din 1 octombrie 2012 – 1 februarie 2013, adică cu ea au fost suspendate raporturile de muncă pînă la expirarea termenului de probă de 6 luni, iar din 1 februarie 2013 ea din nou a fost angajată într-o altă funcție publică, cu termenul nou de probă, adică din 1 februarie 2013 a început să curgă alt termen de probă.

Instanța de recurs, prin prisma faptului că la 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ, consideră oportun de a reliefa prevederile art. 258 alin. (3) din Codul respectiv, care statuează expres că procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Comrat din 19 decembrie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 182), fiind recepționată de către Cimpoeș Marina la 28 decembrie 2018 (f.d. 190), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către Judecătoria Comrat a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursurile au fost depuse în termen.

Copia recursurilor a fost expediate în adresa intimaților la 10 februarie 2019 și respectiv la 22 februarie 2019.

La 7 martie 2019, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care Judecătoria Comrat a solicitat respingerea recursului declarat de către Cimpoeș Marina.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului,

inclusiv dacă argumentele recurenților referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenții Cimpoș Marina și Judecătoria Comrat au criticat decizia Curții de Apel Comrat din 29 noiembrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții au reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenților Cimpoș Marina și Judecătoria Comrat nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinare în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurenteii nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide

în mod unanim că recursurile depuse de către Cimpoeș Marina și Judecătoria Comrat nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinare în fond, urmând a fi declarate inadmisibile.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se declară inadmisibile recursurile depuse de către Cimpoeș Marina și Judecătoria Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu